

Marcin Krzywda

GPW

ALTERNATYWNE METODY ANALIZY TECHNICZNEJ W PRAKTYCE

Ten ebook zawiera darmowy fragment publikacji ["GPW V - Alternatywne metody analizy technicznej w praktyce"](#)

Darmowa publikacja dostarczona przez
www.darmowe-ebooki.com

Copyright by Złote Myśli & Marcin Krzywda, rok 2010

Autor: Marcin Krzywda

Tytuł: GPW V - Alternatywne metody analizy technicznej w praktyce

Data: 16.06.2011

Złote Myśli Sp. z o.o.

ul. Daszyńskiego 5

44-100 Gliwice

www.zlotemysli.pl

email: kontakt@zlotemysli.pl

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez Wydawcę. Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody Wydawcy. Zabrania się jej odsprzedaży, zgodnie z regulaminem Wydawnictwa Złote Myśli.

Autor oraz Wydawnictwo Złote Myśli dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo Złote Myśli nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

All rights reserved.

Spis treści

<u>Wstęp</u>	5
<u>Świece japońskie</u>	7
<u>Historia</u>	7
<u>Konstrukcja wykresów świecowych</u>	8
<u>Długość korpusu</u>	11
<u>Cienie</u>	14
<u>Doji</u>	17
<u>Byki kontra niedźwiedzie</u>	25
<u>Czego świece Ci nie powiedzą?</u>	25
<u>Znaczenie trendu</u>	27
<u>Umiejscowienie świecy względem innych</u>	27
<u>Formacje odwrócenia — świece z długimi cieniami</u>	29
<u>„Łączone” świece</u>	34
<u>Poziomy wsparcia</u>	43
<u>Poziomy oporu</u>	46
<u>Podsumowanie</u>	48
<u>Katalog formacji świecowych</u>	49
<u>Formacje kontynuacji</u>	49
<u>Formacje odrotu</u>	56
<u>Metody oparte na ciągu liczb Fibonacciego</u>	65
<u>Fibonacci</u>	65
<u>Ciąg Fibonacciego</u>	67
<u>Złoty podział</u>	69
<u>Metody cenowe</u>	72
<u>Metody czasowe</u>	76
<u>Metody połączone (cena i czas)</u>	79
<u>Podsumowanie</u>	83
<u>Teoria fal Elliotta</u>	85
<u>Stopień fal</u>	86
<u>Fale impulsu</u>	88
<u>Fale korekty</u>	91

<u>Charakterystyka fal</u>	98
<u>Reguła zmienności</u>	101
<u>Przykłady</u>	105
<u>Podsumowanie</u>	108
<u>Wykresy punktowo-symboliczne</u>	109
<u>Historia</u>	110
<u>Różnice względem wykresów słupkowych</u>	111
<u>Konstrukcja wykresu punktowo-symbolicznego</u>	112
<u>Rysujemy wykres</u>	114
<u>Podstawowe narzędzia</u>	117
<u>Metoda wykorzystania wykresów P&F</u>	123
<u>Sygnały kupna</u>	125
<u>Sygnały sprzedaży</u>	128
<u>Taktyka zawierania transakcji</u>	131
<u>Korzyści płynące ze stosowania wykresów P&F</u>	132
<u>Inne metody japońskie</u>	133
<u>Przełamanie trzech linii</u>	133
<u>Wykresy Renko</u>	140
<u>Technika Ichimoku</u>	144
<u>Bibliografia</u>	149
<u>Spis rysunków</u>	151

Wstęp

Rynek kapitałowy jest miejscem, w którym spotyka się liczne grono inwestorów. Stosują oni rozmaite techniki, poprzez które poszukują odpowiedzi na pytanie: kiedy kupić, a kiedy sprzedać?

Pytanie to od dziesięcioleci stanowiło przedmiot dociekań. Podjęto wiele prób stworzenia metody maksymalizującej zyski uczestników rynku. Szeroko pojętym zbiorem takich metod jest analiza techniczna. W poprzedniej książce przedstawiłem jej tradycyjne podejście, oparte na wykresach słupkowych, liniach trendu, formacjach, średnich i wskaźnikach. Metody te badają zmiany cen w czasie, a także w zależności od wolumenu, czyli wielkości handlu.

Tym razem zajmiemy się mniej klasycznymi metodami, między innymi opartymi na innym typie wykresów. Będą to świece japońskie, gdzie bazą do analiz są wykresy świecowe. Jest to metoda rozwinięta przez analityków japońskich, a spopularyzowana na Zachodzie przez Steve'a Nisona. Warto wspomnieć, że wiele publikowanych w polskiej prasie wykresów analiz technicznych jest sporządzanych przy wykorzystaniu techniki świec, a sygnały, które daje ta metoda, są traktowane jako uzupełnienie standardowych analiz trendu.

Kolejnym rodzajem wykresów opisanych tutaj będą wykresy punktowo-symboliczne. Jest to jedna z pierwszych zachodnich metod analizy technicznej.

Szczególne znaczenie dla efektywnego prowadzenia transakcji giełdowych ma wyznaczanie punktów zwrotnych na rynku.

Umiejętność wskazania lokalnego dołka cenowego pozwala na korzystne zajęcie pozycji długiej na rynku (kupna), gdy większość jego uczestników nie przeczuwa nadchodzącej fali wzrostów, lub co więcej, jest przekonana o nieuchronnym spadku. Podobnie wyznaczenie lokalnego szczytu umożliwia przeprowadzenie sprzedaży po korzystnym kursie.

Metoda wyznaczania punktów zwrotnych w przyszłości może być użyta także jako technika pomocnicza, stosowana łącznie z innymi metodami analizy technicznej. Przedstawię tutaj metody analizy punktów zwrotnych, oparte na ciągu liczb Fibonacciego oraz teorię fal Elliotta.

W swojej aktywności na rynku zapewne wybierzesz te metody, które uznasz za najlepsze dla siebie. Sprytnie ich łączenie, znajomość zalet i słabości oraz umiejętność dopasowania i wyboru właściwej metody w zależności od tego, co się dzieje na rynku, powinny zagwarantować Ci sukces, jednak do tego, oprócz wiedzy, potrzebna jest również praktyka, intuicja i doświadczenie.

Doświadczenia zatem i sukcesów w grze giełdowej życzy

Autor

Uwaga. Niektóre grafiki pochodzące z WIKIPEDII są zamieszczone w tej publikacji na warunkach licencji [GNU Free Documentation License](#) w wersji 1.2 lub nowszej, opublikowanej przez [Free Software Foundation](#). Kopia tekstu licencji umieszczona została na stronie: [Tekst licencji GNU Free Documentation License](#). Dostępne jest również jej [polskie tłumaczenie](#).

Świece japońskie

Historia

Od 1730 roku istniał w Japonii rynek terminowy służący do zabezpieczenia się przed przyszłymi zmianami cen ryżu. Handel kontraktami terminowymi (oczywiście nie nazywano tego wówczas w taki sposób) doprowadził do ożywionej spekulacji, której owocem były narodziny japońskiej analizy technicznej. Najsłynniejszym graczem był żyjący w XVIII wieku Munehisa Homma, który znacznie przyczynił się do powstania obecnie stosowanej postaci wykresów świecowych.

Chociaż zachodnia wersja analizy technicznej, zapoczątkowana przez Charlesa Dowa, i jej japoński odpowiednik rozwijały się niezależnie, wiele fundamentalnych założeń jest podobnych:

- „co” (ruch cenowy) jest ważniejsze od tego „jak” (informacja, raporty spółek itd.);
- wszelkie znane informacje znajdują odzwierciedlenie w cenach;
- kupujący i sprzedający poruszają rynkiem, bazując na oczekiwaniach i emocjach;
- rynek faluje;
- cena rynkowa nie zawsze musi być zgodna z wartością spółki.

W literaturze można znaleźć historię ewolucji wykresów: od

prostych, utworzonych na podstawie wyłącznie cen zamknięcia, przez wykresy palikowe (cena maksymalna i minimalna), słupkowe (cena maksymalna, minimalna i zamknięcia), kotwicowe (cena maksymalna, minimalna, otwarcia i zamknięcia), po współczesne wykresy świecowe (cena maksymalna, minimalna, otwarcia i zamknięcia).

Według legendy wykresy kotwicowe powstały w wieku XVIII. Nazwa i kształt prawdopodobnie były inspirowane miejscem, w którym dochodziło do transakcji, tzn. portem. Jest to ważny krok w ewolucji wykresów, gdyż zawierają one już pełnię informacji — wszystkie cztery ważne momenty w ciągu danego okresu. Około wieku później zmieniono formę graficzną na świece. Kolor łatwo pozwala się zorientować w kierunku zmiany ceny.

W 1870 roku w Japonii powstała giełda. Od tej pory używa się tam wykresów świecowych jako metody analizy wykresów.

Japońscy analitycy opracowali również inne techniki analizy, takie jak:

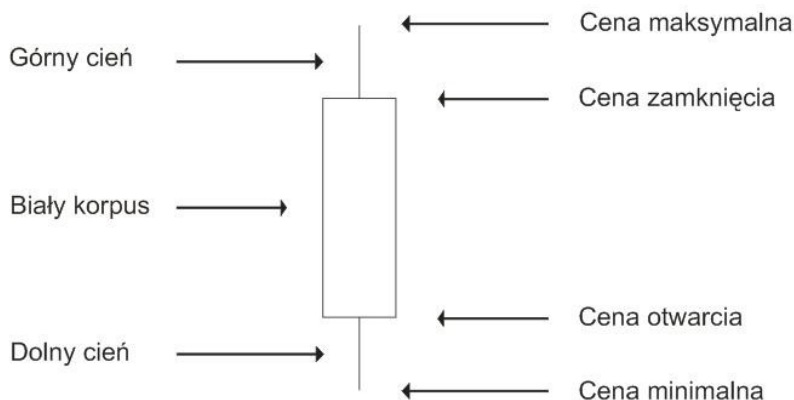
- indeks różnicy;
- przełamanie trzech linii;
- wykresy Renko;
- wykresy Kagi;
- technika Ichimoku.

Konstrukcja wykresów świecowych

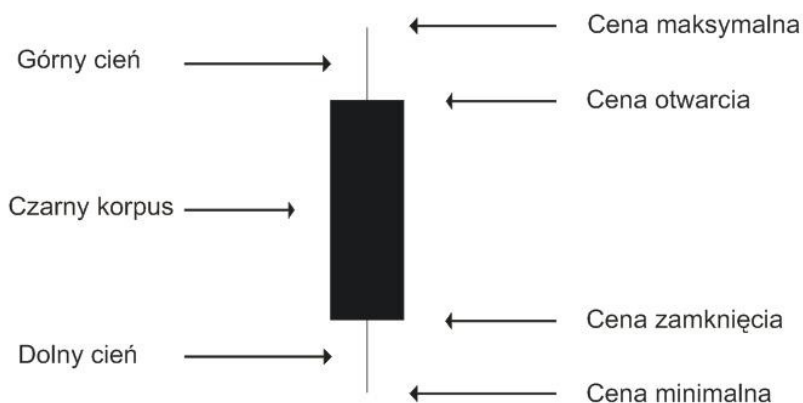
Aby przygotować wykres świecowy, niezbędny jest odpowiedni

zestaw danych obejmujący dla każdej sesji cenę: najwyższą, najniższą, otwarcia oraz zamknięcia. Pusty lub wypełniony prostokąt (część świecy) nazywa się korpusem. Cienkie linie powyżej i poniżej korpusu to cienie. W każdej świecy najwyższą cenę dnia reprezentuje koniec górnego cienia, a najniższą — koniec dolnego. Jeśli cena zamknięcia była wyższa niż cena otwarcia, korpus świecy — rysowany właśnie pomiędzy tymi dwiema cenami — jest biały (niewypełniony). Jeśli zamknięcie nastąpiło poniżej ceny otwarcia, korpus jest czarny (wypełniony). Konstrukcję czarnej i białej świecy (bo tak je nazywamy) pokazałem na rysunku.

Rysunek 1. Świeca o białym korpusie

Rysunek 2. Świeca o czarnym korpusie

Oczywiście wykresów świecowych nie będziesz rysował sam. Praktycznie każdy współczesny program do analizy technicznej oferuje tego typu wykresy.

Rysunek 3. Porównanie wykresu świecowego oraz tradycyjnego wykresu słupkowego na przykładzie notowań spółki Elektrim

W porównaniu do wykresów słupkowych, znanych z tradycyjnej analizy technicznej, świece mogą wydawać się przyjemniejsze pod względem wizualnym i prostsze w interpretacji. Łatwiej zauważyć tu relację ceny zamknięcia i otwarcia z danego dnia. W technice świec japońskich ta relacja odgrywa ważną rolę. Białe świece, gdzie cena zamknięcia była wyższa niż otwarcia, pokazują siłę kupujących.

Czarne symbolizują przewagę podaży.

Długość korpusu

Ogólnie mówiąc, im dłuższy korpus, tym bardziej wskazuje na siłę jednej ze stron rynku. Krótkie korpusy, czyli sesje, na których zmiana cen była niewielka, reprezentują konsolidację.

Podstawową informację niesie za sobą analiza korpusu świecy. Szczególnie ważny jest jego kolor oraz wielkość. Korpus biały oznacza przewagę strony popytowej nad podażową, a czarny sytuację odwrotną. Znaczenie wielkości korpusu trzeba nierozdzielnie łączyć z miejscem jego wystąpienia. Wartość prognostyczną pojedynczej świecy bierzemy pod uwagę tylko wtedy, gdy jej korpus jest przynajmniej trzy razy większy od świecy ją poprzedzającej. Długa biała świeca na niskim pułapie cenowym niesie informacje o wzmacniających się siłach strony popytowej i możliwym odwróceniu aktualnego trendu. Analogiczna interpretacja dotyczy wystąpienia długiej czarnej świecy w trendzie wzrostowym, chociaż jest to duże uogólnienie — trzeba to rozpatrywać bardzo indywidualnie.

Jak skorzystać z wiedzy zawartej w pełnej wersji ebooka?

Nie wiem, ile warte jest dla Ciebie poczucie, że swoje ciężko zarobione pieniądze inwestujesz w sposób o wiele bardziej świadomy, a przez to mniej narażasz się na ryzyko. Nie wiem, ile inwestujesz pieniędzy i jak bardzo wpłynęłaby na Twoje życie nawet częściowa ich utrata. Wiem jednak, że z tą książką bardziej świadomie będziesz podejmował decyzje inwestycyjne, dzięki czemu zmniejszysz ich ryzyko.

<http://gpw5.zlotemysli.pl>

Jak przewidzieć, kiedy kupować, a kiedy sprzedawać akcje?

